

Dosarul nr.3ra-980/22
2-19197019-01-3ra-21092022

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: T. Avasiloiie)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Delibaltov Nicolai împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la anularea deciziei, anularea răspunsului, obligarea să efectueze stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă,

împotriva deciziei din 06 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 12 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 13 septembrie 2019, Nicolai Delibaltov a formulat cerere de chemare în judecată, în ordinea contenciosului administrativ, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Taraclia al Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr.44/2019/10662 din 22 iulie 2019 și nr.44/2019/10662 din 13 august 2019, anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.D-1876/19 din 03 septembrie 2019, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă.

În susținerea acțiunii a indicat că prin ordinul nr.XXXXXX din XXXXXX al Inspectoratului General al Poliției din cadrul Ministerului Afacerilor Interne a fost angajat în serviciu prin transfer din cadrul Serviciului Vamal (organ de drept) cu echivalarea gradului special de „căpitan al serviciului vamal” cu cel de „căpitan de poliție” și a acumulat o vechime în muncă, ce-i acordă dreptul la pensie conform art.13 lit.a) din Legea nr.1544 din 23 iunie 1993.

Reține că, anterior, în perioada XXXXX a activat în Departamentul pentru Controlul Vamal, iar de la XXXX - Serviciul Vamal al Republicii Moldova.

A mai menționat că prin ordinul Inspectoratului General de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne nr.XXX din XXX, s-a dispus încetarea raportului de serviciu al funcționarului public cu statut special Nicolai Delibaltov, conform art.38 alin.(1) lit.c) (după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie).

Prin certificatul eliberat de către șeful IP Taraclia și înregistrat cu nr.34/52-2870 din 29 martie 2019, i-a fost calculată vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei, conform art.13 lit.a) a Legii nr.1544 din 23 iunie 1993, la data de 29 martie 2019 a constituit 29 ani, 06 luni, 02 zile. Obținând astfel, dreptul la pensie, a prezentat actele pentru calcularea și efectuarea achitării pensiei.

La 23 iulie 2019, i-a fost adus la cunoștință despre hotărârea comisiei de stabilire a pensiei a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Taraclia din 22 iulie 2019, fixată în procesul - verbal nr.32 din 22 iulie 2019 despre refuzul de stabilire a pensiei în legătură cu vechimea în muncă.

Astfel, subliniază că angajatorul și autoritatea competentă în stabilirea pensiei au viziuni distincte vis-a-vi de includerea perioadei de activitate în Departamentul Controlului Vamal în vechimea în muncă.

Consideră că hotărârea din 22 iulie 2019 cu privire la refuzul de stabilire a pensiei este ilegală și contravine legislației în vigoare.

În contextul dat, remarcă că prin ordinul Inspectoratului General al Poliției nr.XXXX din XXXX, stagiul pentru plata sporului la salariu pentru vechimea în muncă 26 ani, 06 luni 20 zile, se atestă că angajatorul i-a inclus în vechimea în muncă perioada activității în Departamentul Controlului Vamal.

Prin urmare, a susținut că activitatea desfășurată în cadrul Serviciului Vamal (organ de drept) până la încadrarea în serviciu în cadrul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, se încadrează în activitatea organelor de drept cu cea de ofițer de serviciu al serviciului de gardă al secției management operațional a Inspectoratului de poliție Taraclia al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, deoarece activitatea în cadrul Departamentului Vamal presupunea, de rând cu alte activități comune, și petrecerea controlului corporal, întocmirea proceselor contravenționale etc., activități comune cu cea din cadrul inspectoratului de poliție (art.art.30; 74-78 Cod vamal al Republicii Moldova nr.1320-XII din 09 martie 1993, art.art.9, p.(2); 11,p.h); p.1); 194 Cod vamal al Republicii Moldova, nr.1149 din 20 iulie 2000, cu redacțiile ulterioare).

Reclamantul a mai menționat că, autoritatea de pensionare a interpretat greșit p.1 din Hotărârea Guvernului nr.1018 din 2014 care prevede că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea sporului la salariu funcționarilor publici cu statut special ce dețin grade speciale ale Poliției se includ următoarele perioade: 1) serviciul militar, serviciul în organele afacerilor interne, Poliție și Poliția de Frontieră, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, Forțele Armate, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Vamal, Administrația Națională a Penitenciarelor, Serviciul de Protecție și Pază de

Stat, Serviciul de Stat de Curieri Speciali și alte formațiuni militare (speciale) create în conformitate cu legislația Republicii Moldova, perioada de activitate în Departamentul de Stat al Republicii Moldova pentru Problemele Militare, care au deținut grade militare (speciale).

Notează că, aceste prevederi indică expres faptul că foștilor angajați ai Serviciului Vamal, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea sporului la salariu funcționarilor publici cu statut special ce dețin grade speciale ale Poliției, se includ perioadele de muncă în care au activat în alte organe, inclusiv Serviciul Vamal.

De asemenea, invocă că organul de pensionare nu a ținut cont de Hotărârea Guvernului nr.383 din 29 mai 2001, care la pct.4 indică, că „Colaboratorilor reangajați în serviciul vamal, care au deținut anterior grade personale conform prevederilor pct.12 din Regulamentul privind satisfacerea serviciului de către corpul de comandă al organelor controlului vamal de stat al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.203 din 30 martie 1992 (cu modificările aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.640 din 13 octombrie 1993), li se conferă grade speciale în corespundere cu funcția ce o vor exercita, ținându-se cont de studii, gradul personal anterior deținut, dar nu mai înalte decât gradele speciale, corespunzătoare funcției în care a fost desemnat”. Or, aceste prevederi, indică direct la momentul că gradul personal, care l-a deținut în perioada 1991-2001 a fost echivalat cu gradul special prevăzut de Legea nr.302/2017 din 21 decembrie 2017 cu privire la Serviciul Vamal.

Mai mult, a susținut că autoritatea de pensionare la nesoluționarea întrebării apărute nu face nici o explicație la faptul, că raporturile de serviciu în poliție au fost încetate prin ordinul Inspectoratului General al Poliției din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr. ord.XXXX din XXX în temeiul art.38, alin.(1) lit.c) al Legii nr.288 din 16 decembrie 2016 unde este stipulat, că raportul de serviciu al funcționarului public cu statut special poate să înceteze în următoarele situații: c) după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, ordin care este legal, valabil și în vigoare.

Reclamantul a înaintat acțiunea în baza Hotărârii de Guvern nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, Legii nr.619 din 31.10.1995 privind organele securității statului, modificată de Legea 11-XV din 12 februarie 2005 și prevederile art.18 lit.e) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23 iunie 1993; art.art. 162-167; 208 din Codul administrativ, art.13 lit.a) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, nr.1544 din 23 iunie 1993, Hotărârea nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comanda și din trupele

organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, Hotărârea Guvernului nr.1018 din 2014.

Prin hotărârea din 12 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Nicolai Delibaltov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la anularea deciziei, anularea răspunsului, obligarea să efectueze stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă.

S-au anulat deciziile Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Taraclia nr.44/2019/10662 din 22 iulie 2019, nr.44/2019/10662 din 13 august 2019 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova de soluționare a cererii prealabile nr.D-1876/19 din 03 septembrie 2019.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, oficiul teritorial competent să emită o decizie nouă, în temeiul cererii depusă de Nicolai Delibaltov la data de 29 martie 2019, prin care să-i stabilească lui Nicolai Delibaltov pensia pentru vechime în serviciu, în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993, începând cu 29 martie 2019, ținând cont de vechimea în muncă de 29 (douăzeci și nouă) ani 6 (șase) luni și 2 (două) zile.

S-a dispus încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova în beneficiul lui Nicolai Delibaltov suma de 3000 (trei mii) lei, cu titlul de compensare a cheltuielilor pentru asistența juridică acordată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, 28 octombrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art.232 din Codul administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 12 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, iar la 09 februarie 2022, a prezentat motivarea apelului (având în vedere faptul că hotărârea integrală a primei instanțe i-a fost notificată la 27 ianuarie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție f.d.69), solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei decizii noi de respingere integrală a acțiunii depuse de Nicolai Delibaltov.

Prin decizia din 06 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 12 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Instanța de apel a apreciat soluția primei instanțe ca fiind una legală și întemeiată, iar argumentele expuse în cererea de apel au un caracter declarativ.

Fiind investite cu judecarea prezentei cauze, prima instanță și instanța de apel au constatat că Nicolai Delibaltov întrunește cerințele stabilite de lege pentru stabilirea pensiei în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544/23.06.93.

Instanța de apel a respins, ca nefondate, argumentele părții apelante cu referire la neaplicarea Hotărârii de Guvern nr.383/2001 despre aprobarea unor acte normative privind realizarea Legii serviciului în organele vamale și a Hotărârii de Guvern nr.1018/2014 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de calculare

a vechimii în muncă pentru stabilirea sporului la salariu funcționarilor publici cu statut special (polițiști) și a vechimii în muncă în ramurile civile înrudite cu specialitatea (funcția) deținută în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, menționând în acest context că, deși, actele normative enunțate au fost abrogate la 20 august 2018 și respectiv la 14 decembrie 2018, acestea erau aplicabile la momentul transferului lui Nicolai Delibaltov în funcția de șef de post, Ofițer Superior de sector al Postului de Poliție Vinogradovca al sectorului de poliție nr.3 al IP Taraclia al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne.

Instanța ierarhic inferioară a respins și argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale privind aplicabilitatea pct.pct.7 și 8 din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 aprilie 1994 și a art.18 lit.e) al Legii nr.1544/1993, deoarece acestea nu sunt incidente speței, or, în ordinul nr.290ef din 23 mai 2016, Inspectoratul General al Poliției din cadrul Ministerului Afacerilor Interne a indicat că la stabilirea stagiului pentru plata sporului la salariu, s-a ținut cont de prevederile Hotărârii Guvernului nr.1018 din 10 decembrie 2014 precum și de deciziile aprobate.

În această ordine de idei, instanța de apel a concluzionat că prima instanță a ajuns la o concluzie justă ce ține de temeinicia acțiunii depuse de Nicolai Delibaltov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Taraclia al Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nr.44/2019/10662 din 22 iulie 2019 și nr.44/2019/10662 din 13 august 2019, anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.D-1876/19 din 03 septembrie 2019, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă.

Referitor la pretenția cu privire la încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale a cheltuielilor de judecată în sumă de 3000 lei, instanțele ierarhic inferioare le-au apreciat ca fiind reale, necesare și rezonabile, considerente din care a fost admisă.

Instanța de apel a concluzionat că prima instanță just a stabilit circumstanțele cauzei și a aplicat normele legale, ajungând la concluzia cu privire la respingerea acțiunii, iar careva temeii legal pentru casarea hotărârii n-a fost stabilit în instanța de apel.

La 19 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 06 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei decizii noi (f.d.94).

La 17 octombrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Nicolai Delibaltov copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele cauzei (f.d.99).

Materialele cauzei atestă că până la data examinării admisibilității recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, intimatul Nicolai Delibaltov nu a făcut uz de dreptul procedural respectiv și nu a prezentat referința la recursul deferit judecății.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2).

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Articolul 112 Cod de procedură civilă reglementează că, termenul stabilit în săptămâni, luni sau o perioadă care cuprinde mai multe luni (ani, semestre, trimestre) expiră, în cazul prevăzut la art.111 alin.(3), în acea zi a ultimei săptămâni sau ultimei luni care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a survenit evenimentul sau momentul în timp respectiv, iar în cazul prevăzut la

art.111 alin.(4), acesta expiră în acea zi a ultimei săptămâni sau ultimei luni care precedă ziua în care, prin denumirea sau numărul ei, corespunde zilei în care a început să curgă termenul.

Dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercițarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

În conformitate cu art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art.97 alin.(1) și (3) din Codul administrativ, rezultă că, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Iar, reieșind din prevederile art.109 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din actele cauzei cert rezultă că, la 06 iulie 2022, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul deciziei contestate (f.d.84), însă, la materialele cauzei nu se regăsesc înscrisuri prin care s-ar confirma data notificării părților participante la proces a dispozitivului deciziei recurate.

La 19 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a depus recurs nemotivat, prin care a solicitat casarea deciziei din 06 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău cu emiterea unei noi decizii (f.d.94).

Totodată, actele cauzei atestă faptul că, la 15 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Curtea de Apel Chișinău a notificat recurenteii Casa Națională de Asigurări Sociale decizia motivată a instanței de apel (f.d.96).

Distinct se reține că, decizia motivată din 06 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor: www.instante.justice.md.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată prin poșta electronică se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice.

În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

În speță, menționi de eroare tehnică, odată cu expedierea actului judecătoresc la adresa electronică a Casei Naționale de Asigurări Sociale, lipsesc.

Cele menționate supra denotă faptul că, termenul de 30 de zile prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării recursului, a început să curgă începând cu 16 septembrie 2022, ziua imediat următoare de la data notificării Casei Naționale de Asigurări Sociale a deciziei integrale a Curții de Apel Chișinău și a expirat la 15 octombrie 2022, zi de sâmbătă, prin urmare, termenul limită de depunere a recursului motivat a expirat la 17 octombrie 2022, inclusiv, zi de luni.

Cu toate acestea, până la momentul examinării admisibilității recursului, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nu a depus recursul motivat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție opinează că, reieșind din caracterul devolutiv al recursului, noțiunea de „motivare a recursului” în lato sensu presupune în sine arătarea unor critici, care sunt de natură să facă vizibile netemeinicia hotărârilor contestate. Evidențierea în cererea de recurs a celor mai mici critici de manifestare a dezacordului cu soluțiile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare, cu indicarea temeiurilor de netemeinicie a actelor judecătorești contestate, pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor pot fi privite în esență ca o motivare în lato sensu a recursului.

La caz, recurenta nu a indicat nici o critică asupra soluției pronunțate de instanța ierarhic inferioară, fapt ce nu poate duce la identificarea cererii de recurs depuse la 19 iulie 2022, ca un recurs motivat.

Astfel, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, începând cu 16 septembrie 2022 a dispus de suficient timp de a-și valorifica dreptul de a prezenta recursul motivat în interiorul termenului legal prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ.

Or, fiind cea interesată de soluționarea cauzei în ordine de recurs, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz prin depunerea recursului și prezentării motivării acestuia în conformitate cu art.245 din Codul administrativ. Drept consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art.246 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ de declarare a recursului inadmisibil.

Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a recursului motivat se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv al Casei Naționale de Asigurări Sociale din Republica Moldova, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În atare circumstanțe, declararea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova ca inadmisibil.

Conform art.230, 245 și art.246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron